

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postryder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en s' zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reklamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 3 OCTOBER.

Onder de wenschen, die door de verschillende Kamers van Koophandel worden kenbaar gemaakt, en dit reeds sedert vele jaren, merken wy ook dit jaer andermaal op: het eenvormig briefport van 10 centiem door heel het land.

Sommige Kamers voegen er den wensch by, dat er rekening worde gehouden van de gebruikte zegels, in geval van onvoldoende port en vragen, dat de overschatting mogt worden afgeschaf.

Het een en ander zou wenschelyk en regtvaardig zyn, en het gouvernement kan geene gegronde redenen aanhalen, om het een en ander niet toe te staen, te meer daer het eenvormig briefport voorstanders vond in het kabinet, toen dezès leden nog op de banken der oppositie zaten.

Het briefport van 10 centiem zou de postbeweging in België nog doen aangooien; in de vergelyking der inkomsten van vandaag met vroeger, vindt men de beste bewyzen, dat, hoe goedkoop en gemakkeliker de beweging gemaakt wordt, hoe meer uitbreiding de productie bekamt.

Is het daerenboven redelyk dat de post in de handen des governments eene spekulatie, een middel van winst worde? Ons dunkt neen. De Staat die het monopol van het brievenvervoer, op strenge straffen voor zich behoudt, zou niets meer voor die dienst moeten eischen dan de kosten der beweging, en in proportie eener vaste en bepaalde aanwinst, de kosten van het vervoer moeten vermindern.

Handel, nyverheid en maetschappelyke omgang zouden by eene vermindering van briefport aanzienlyk winnen, even als het regtvaardig zyn zou, dat in geval van te korte frankering, de op den brief geplakte zegels in rekening zouden komen, en er geene overschatting gelaen wierd, wanneer er hoegenaemd geene frankering gelaen is.

Het onvoldoende der zegels en het niet frankeren gebeurt niet zelden door de kleine burgerklas, die met den afstand of met de bepaling der overschatting niet bekend zyn — en men treft, door die twee punten in de wetgeving te behouden, alzoo hoofdzakelyk de kleine familiën.

Eene geringe moeder plakt een koppeke van 10 centiem op eenen brief aen haren zoon of man gericht, die te Gent, Brugge of buiten den eersten postkring woont: op de plaats zyner bestemming gekomen, tellen die 10 centiem niet meer; de Staat palmt ze in en eischt daerenboven nog eens 50 centiem dat is meer dan het volle port, van den destinaris. De brief kost alzoo aen die familie 40 centiem.

Dat is eene onregelmatigheid, welke uit onze wetgeving moet verdwynen, even als de overschatting.

By de discussie over het budget, wordt het aen de ministers herinnerd, dat zy het invoeren van het 10 centiem zegel hebben beloofd; de dagbladen en de Kamers van Koophandel vragen gedrurig de hervorming; doch, even als met zoovele andere hervormingen ten voordeele des volks, weigert men gestand te doen aen de spreuk: belofte maakt schuld.

Men denkt zoo min aen het eenvormig briefport als aen de wetten op de milicie, aen de belastingen op het zout en het hier; men maakt kadastrale schattingen, die hoogere kontributiën zullen doen ontstaan en men zint dag in dag uit op welke manier men, gewapend met de wet, in kerk en sakristyn kan kringen, om zelfs daer onbepaald meester te spelen.

Aen opregte volksverbeteringen — neen, daeraen denken onze ministers niet meer!

(Handtsblad.)

Eene regterlyke dwaling.

Eene hertroerende zaak heeft zich over eenige dagen opgedaen voor het assisenhof der Nederlanden:

Op 15 January, werd eene dubbele misdied bedreven in het dorp Castelis. Eene weduwe, M^{rs}. Lagarde en hare dochter werden by middel van bytslagen in hunne wooning vermoord. De geburen vonden de twee lykèn. De openbare opinie wylt een pligtige aen: 't is Pieter Lagarde de neef der weduwe Lagarde.

» Die man wordt aengehouden; hy beweert onschuldig te zyn. De openbare opinie gaat voort met hem schuldig te verklaren.

» Het onderzoek wordt geopend. Het geregt aarzelt. Eendlyk wordt de moordenaar ontdekt: men vindt nog de bloede byl, welke hem toebehoorde en in eene schuur was verborgen. Men vindt op hem eene borlogie en verschuldende voorwerpen welke toebehoorden aen de slagtoffers.

» De ware pligtige was een vagebond, Basquiat genaemt.

» Deze man was algemeen gekend om zyne slechte voorgaenden. De diefstal was zyne enkele nyverheid geworden. Hy was door de gestolen voorwerpen te willen verkoopen, dat hy het vermoeden opwekte der polirie.

» Pieter Lagarde verscheen als getoige. Hy verbekelde wat hy had geleden gedurende twee maanden gevangenzitting, dat men hem aendde als de moordenaar zyner tante en zyner nicht. Gelukkig is de dag der herstelling gekomen.

» Wat Basquiat betreft, hy verkreeg van de jury eene verklaring van verzachtende omstandigheden en werd slechts tot eenwigdurende dwangarbeid veroordeeld.

» De dwaling waer van Pieter Lagarde het slagtoffer is, is niet zonder voorbeelden.

» Ook worden soms veropenbaringen gelaen die wonderbaerlyk zyn. Zie er hier een voorbeeld van, dat reeds eenige jaren oud is:

» In de gemeente Nalloux (departement Haute-Garonne), woonde een blinde gysaerd, die zeer ryk was en wiens inkomsten van jaer tot jaer het kapitaal vergrootten.

» Hy was 80 jaer en woonde alleen met eene oude dienstmeid. Zonderlinge verhalen liepen in het land. Men sprak over eene kamer vol goud en zilver. Iederen dag zegde men, werd de man er door zyne meid hoengeleid, om met de handen in de gondstukken te plonsen, tot aen de elleboog, dat was zyn eeng vermaak.

» Zekeren nacht springt hy wakker. Eene bende gemaskerde personen dringt in de hoeve. Men gaat regt naer het bed van den blinde en grypt onder het oorkussen den sleutel der kamer. De plundering begint, terwyl de oude vrouw gebonden en opgesloten zit. Zy geraekt echter los, vat eene spade, slaet een schutslot open en roept werkheden, die zich op de hoeve bevonden. De dreven vlieden zonder meer dan 50,000 fr. te kunnen medevoeren.

» Vier inwooners van Nalloux werden aengehouden, de aendhoudingen schienen voldoende om eene in hecht mis neming te regtvaardigen.

» De ongelukkigen noemen zich onpligtig; het onderzoek wordt gelaen; eenige omstandigheden zyn tegen hen.

» Dit duerde zoo twee maanden.

» Een inwoner eener naburige gemeente zat in het gevang voor een overtreding van weinig belang.

» Eenige dagen voor het eindigen zyner straf, verklaert die man aen den bestuurder, dat hy bekentenissen te doen had. Men brengt hem by den onderzoekersregter.

» — Mynheer, zeg hy, sedert vier maanden voel ik eene geweldige foltering, twee man zyn met my opgesloten, beschuldigd van eene misdied, aen welke zy niet pligtig zyn: ik hoor hunne klichten en zie hunne tranen. Ik kan er niet langer aen wederstaen en kom u de waerheid zeggen. Ik ken de pligtigen, — ik heb deel gemaekt van de bende, die de hoeve te Nalloux heeft bestolen.

» Daerop geeft hy alle inlichtingen, noemt de daders en levert bewyzen.

» De jury der Haute-Garonne zag 12 of 15 beschuldigen, mannen en vrouwen verschynen. Allen byna werden voor het leven veroordeeld.

» Wat de uitbrenger betreft, hy onderging slechts eene veroordeeling van 5 jaren.

» De magistraet die de aendhouding had gelaen, was een man van hart. Zyne dwaling baerde hem zulk verdriet, dat hy de regterlyke toga afliet, om te tegen een momkskleed te verwisselen.

Hof van assisen van Limburg.

De sessie van het hof van assisen der provincie Limburg voor het vierde kwartael 1865, zal te Tongeren geopend worden den 20 november, onder voorzitterschap van M. Ruys de Beerenbrouck.

De muziek-societeit van Tongeren heeft verleden zondag eene serenade gegeven aen M. P.-J. Vanderheyden, de vermaerde tongersche violoncellist, ter gelegenheid zyner benoeming tot officier van het orde van SS. Mauriceus en Lazarus.

— Men schryft uit Brussel, 1 oktober: De koning is heden, rond den middag, naer

het paleis der hoofstad gekomen en heeft verschillende personen in gelooft ontvangen. Om 2 ure is hy de nationale schytschietsing gaen bezichtigen, alwaar hy met den meesten geestdrift werd ontwaen. Tegen het uer van den diner is Z. M. naer het kasteel van Laeken teruggekeerd.

De koning heeft van den keizer van Mexico brieven ontvangen, welke een einde stellen aen de zending, die M. d'Avranzeiz, by Zyne Majesteit vervulde, in hoedangheid van buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister.

— Er is op het schytschietsveld te Brussel een fat gebeurd, hetwelk byna ongelooflyk is en dat het leven aen verschillende personen had kunnen kosten. Men weet dat er's middags een kanonschot wordt gelost om de opschorsing der schieting aen te kondigen. Het schot gaet af en een kareel, die men wylt niet door wie, in den mond van het kanon was gelegd, werd op het nieuw Kerkhof, Leopoldswyk geworpen, naby twee grafmakers welk aen hun werk waren. Er is een streng onderzoek ingespannen.

— Er zal binnen kort in de Kamer, een nieuw krediet worden gevraagd, en dat wel voor den bouw der kerk van Laeken, welke reeds zooveel geld gekost heeft aen het land. In den beginne werd hy op 800,000 fr. geschat, daarna kwam men tot 1,200,000, vervolgens op 3 a 4 miljoen, en thans begint men te denken dat men wel tot 5 a 6 miljoen komen zal. De bouwmeester M. Polart is thans vervangen door M. Payen.

— Wy vernemen met genoegen dat sedert den 21 dezer maand zich geen nieuw geval van runderpest te Oostlaeker heeft opgedaen.

Overal worden de maetregelen, door het gouvernement voorgeschreven, krachtig door de bevoegde overheid uitgevoerd en onderwerpt men er zich gewillig aen.

— De *Moniteur* bevat tydingen uit Mexico. Midden-Mexico is rustig. Het hoofd der bende Figuera had Tehuacan op 14 augustus verrast, maar hy was er weldra door verjaegt. De indiaensche volkstemmen der Sonora treden steeds het keizerryk by.

— Men schryft uit Polen:

» Den 17 september is het dorp Schmeletz, gelegen naby de stad Klapenda, hetwelk 3000 inwooners telt, door brand vernield. Een groot getal kinderen, welk in de huizen waren opgesloten, terwyl hunne ouders in de velden werkten, zyn in de vlammen omgekomen. Enige volwassen personen hebben insgelijks den dood in den brand gevonden.

Ontploffing op den yzeren weg.

Men heeft jammerlyke inlichtingen ontvangen over eene ontploffing, welke de verledene week op den North Western-Railroad van Tennessee heeft plaats gehad.

De trein telde acht reizigers-waggonen, welke ongeveer 200 personen bevatteden. De eerste twee waggonen, welke het dichtst by het spoorstuit, en dus het meest aen het vuur waren blootgesteld, waren met poeier, bommen, enz. geladen, en dit vervoer werd met zoo weinige voorzorg gelaen dat men denkt, dat de ontploffing veroorzaekt is door glensters van het machien, welke in de waggonen zyn gevelgen.

» Zeven personen werden op den slaggedood, en byna al de andere werden min of meer gevaerlyk, vele doodelyk gekwetst. Al de waggonen behalve de twee laetsten, werden aen stukken geslagen.

» De ontploffing was verschrikkellyk; de huizen der stad werden gelyk door eene aardbeving geschild. Verscheidene akers aenpalend bosch werden van al hunne bladeren beroofd. Er zyn overgrote boomen als door den bliksem afgeslagen. Op de plaats zelve zou men zeggen dat er een vulkaan is uitgebarsten. Op 200 yards afstands werd een muilezel alleen, door het geweld van den slag gedood, zonder eenige hoegenaemde wonde te hebben bekomen. Het is als door een wonder dat er iemand aen de ramp ontsnapt is.

Italië.

En jong italiaensche meisje heeft haer land verliet van het hof eener bende bandieten, Moisa geheeten. Degene welke hem dood of levendig aen het gerecht kon overleveren was eene goede belooning toegezegd.

Over eenige dagen heft Moisa zich in een afgelegen huis by Mont-forte, in het distrikt van Avellino, welke bewoond wordt door eenen pachter en dezès familie.

Na op hoogen toon aen deze arme familie zekere dingen te hebben gevraagd welke zy hem niet geven kon, stelde de bandiet zich te vreden met een goed avondmael.

Terwyl hy aen 't eten was in de tegenwoordigheid van den bevenden pachter en d'ze vrouw, naderde hunne dochter de tafel, met alsof zy eenige schotels gang wegemen, en plotselings plofte zy eenen pondjaer in den bals van den bandiet. De dood was oogenblikkelyk.

Het moedige meisje heeft om deze moedige daed eene belooning ontvangen van 5000 fr. welke door den preket was uitgelooft.

— Florence, 1 oktober.

De *Correspondenza Italiana* meldt, dat de Franschen binnen eenige weken zullen beginnen Rome te ontruimen. De pauselyke troepen zullen hen op de napolitaensche grenzen vervangen. Het Fransehe gouvernement heeft er officieel berigt van aen het italiaensche gouvernement gegeven.

— Rome, 1 oktober.

Het *Giornale di Roma* kondigt de allouffe af, die door den Paus in het laetste konsistorie is uitgesproken. Gelyk wy reeds gezegd hebben veroudecht de H. Vader de geheime maetschappijen en vooral de vrymetselary; hy bewyyst dat de vrymetselary geen lichdadig doel heeft, gelyk men beweert, maar wel de ruïen der Kerk en der burgerlyke gouvernementen. De Paus herinnert den eed en het geheim der vrymetselary.

De H. Vader betreurt, dat de vrymetselary geduld wordt, terwyl de godsdiensige en burgerlyke instellingen afgeschaf worden. Hy betrent overigen het stilzwygen van hem die hem van rechtswege moest veroordeelen. De Paus veroordeelt plichtig de vrymetselary en eeren monnecht hare tegenwyl en beschermers, terwyl hy de geloovigen aanmaent haer aen zelve over te laten.

Engeland.

— Londen, 1 oktober.

De geliden der stad Londen hebben zich vergaderd in eene der zalen van Guilden, om volgens een oud gebruik, den lord-mayor van Londen voor het aenstaende dienstjaar, beginnende den 9 november, te kiezen. Hunne kennis is op den aeldermen Philips gevallen. Men weet, dat de aeldermen, welke de functiën van sheriff vervuld hebben, allen tot lord-mayor megen gekozen worden. Dit jaer hebben negen aeldermen de benoemlyke voordracht aen gekozen te kunnen worden. De aeldermen Philips was de oudste der lyst, men zegt dat hy aen de israelitische eredienst toebehoort.

Turkye.

BYGEOLOOF EN WREEDHEID.

Men leest in eene korrespondentie van Bagdad over de *Ajacez Bulletin* medegedeeld:

» Er beerscht hier onder de nuze maensche bevolking eene grote onwetendheid en dien ten gevolge eene byg-boovigheid, welke dikwyls in wreedheid oantaert. Albus telkens dat er eene sterke te bouwen is, wordt er een christene kind opgeofferd. De vaders der ongelukkige slagtoffers vermoeden wel de verschrikkelike waerheid, doch zy zwygen, omdat zy elke openbaermaking hier feiten met den dood zouden betalen.

» Echter, over eenige dagen hoorden de christene werkheden, welke aen de bouwning van het blockhuis van Doga arbeidden, smartkreten in een naburig boschje; zy snielden er onmiddelyk by en zagen twee jonge kristene kinderen in de handen van twee muzuilmansche Arnauten, welke hen gebonden hadden en zich gereed maekten om hen levendig onder het blockhuis van Doga te begraven.

» De kinderen verlossen en de Arnauten vermoorden, was voor hen het werk van een oogenblik. Zy begaven zich daarna, ten getalle van meer dan honderd, naer eene heilig en vroegen om te parlementeeren met den pacla, die de werken bestiert.

» Toen hy kennis van de zaak genomen had, deed hy hun geen hoegenaemd verwt; hy wenschte hun zelfs geluk over hun gedrag en zegde, dat het gouvernement zich nooit vereenigde met de kwellende en wreede akten, welke de muzuilmansche bevolking tegen de christenen uitofteet; dat hy integendeel ieder, turksche of vreemde ondandaten, verzecht, dergelyke feiten by de justicie aen te klagen.

» Men kan niet loochenen dat de pacla zich met veel verstand mit de zaak getrokken heeft.

» Na eenige uren rustens zy de werkheden naer Doga teruggekeerd en de familiën der kinderen hebben van den pacla eenige munstukken ontvangen.